

התקשרות

קונטרס שבועי לאנשי חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
 לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
 זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תשעה

ערב שבת קודש
 פרשת קורח
 כ"ח בסיוון ה'תשס"ט
 שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי
 מכון ליובאוויטש שעל-יד
 צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

הכניסה⁵⁴.

לפני היציאה, נעמד בפתח היציאה החוצה, ואומר את ה"יהי רצון" שבסוף המענה לשון.

עד שנת תשכ"ה, לפני כניסתו לרכב, ניגש לציון הרבנית שטרנא-שרה ע"ה. משנת תשכ"ה, כשיצא מן האוהל, הלך לפני-כך לציון אימו הרבנית חנה ע"ה. משנת תשל"א, הביט גם על ציון הרבנית נחמה-דינה ע"ה, ומאז תשמ"ח גם על ציון הרבנית חיה-מוסקא ע"ה. כל זה – לדקות ספורות.

לפני הכניסה למכונית, תולש עשבים ג' פעמים, וזורקם לאחוריו⁵⁵.

מעולם לא ראינו את הרבי מניח אבן על הציון, או על קברים אחרים⁵⁶.

בנסיעתו חזרה, ממשיך באמירת המענה לשון, עד גמירא. אם היה פנאי, היה אומר את ה'קרבנות' שלפני תפילת מנחה. בשנת האבל תשמ"ח-ט אמר גם את פרקי המשניות של אבל (פכ"ד דכלים ופ"ז דמקוואות). אחרי כ"ב שבט תשמ"ט, אם נותר פנאי, היה לומד גם את שיעור הרמב"ם היומי.

* במידת האפשר, יש להשתדל לקרוא את הפ"ג "בין שני הציוני קודש, אצל מקום רגליהם הקדושים"⁵⁷.

54) ראה גשר-החיים ח"א עמ' קלא שיש נהגין בהלוייה לחזור בדרך אחרת אם אפשר, עיי"ש.

55) ראה טושו"ע יו"ד סי' שעו ס"ד, ואו"ח סו"ס תקמ"ז, ונו"כ. אולם שם איתא שעושים זאת אחר הקבורה.

56) ודלא כנהוג. מקור המנהג בדרשות מהר"ש (רבנו שלום מנוישטט, רבו של מהרי"ל, אבי מנהגי אשכנז) הובא בא"ר סי' רכד ס"ק ז, בשע"ת שם ועוד, וטעמו שם "משום כבוד המת, להראותו שהיה על קברו". בשנים האחרונות, עמד הרבי במרחק-מה מן הקברים של הרבניות.

57) כך סיפר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע ברשימתו על מנהג אביו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע באוהל הצמח-צדק והמהר"ש בליובאוויטש.

כיום) – כנוטל רשות הכניסה⁵⁰.

מיד כשנכנס, מתחיל באמירת המענה לשון. כשמגיע ל"הריני מדליק הלאמפך"⁵¹, מדליק נר.

אחרי הדלקת הנר, ממשיך במענה לשון, עד לפני מזמור "לדוד אליך", ששם נכתב לקרוא את הפ"ג, ואחרי-כך מתחיל לקרוא את הפ"ג וכו'. פתקים בודדים (בעיקר מאלה שבהם היה כתוב על הערר של משהו. רק אחדים מאלה החזיר להיכלו) קורע ומניח על הציון הק', והורה לשורפם על אתר, ורובם ככולם מכניס בחזרה לשקית. את הקרעים היו שומרים ושורפים בערב-פסח. לאחר תשל"ח חלו שינויים בעניין זה.

באם נשאר נייר חלק מסביב לכתב הפ"ג, קורעו ומפירדו מהפ"ג⁵², ורק אחרי-כך מניח את הפ"ג באוהל.

לאחר סיום קריאת הפ"ג, המשיך באמירת מענה לשון עד מזמור קיט, ודילג עד ה"יהי רצון" שמתחיל תיכף אחרי ה'זוהר' שם, וסיים עד אחרי 'אנא בכוח'. לפני צאתו, מקיף (פעם אחת) את האוהל⁵³.

לפני צאתו נעצר, נכנס שוב לחדרו שבתוך האוהל (החדר הקטן שבו עומד וקורא את הפ"ג), והמשיך לומר מענה לשון עד ה"יהי רצון" האחרון. ואחרי-כך יוצא – לא מאותו פתח שדרכו נכנס, אלא מהפתח הפנימי. כן היה נוהג תמיד שלא לצאת דרך פתח

50) הטעם, מפי זקני אנ"ש, כדי להמשיך את הרבי" אל הנכנס.

51) עמ' 4.

52) רבים חושבים שזהו כדי שלא לזרוק את שאריות הנייר באוהל, אך הרה"ח ר"ל ש'י גרונר מסביר מפני שאין זה לכבוד למסור לרבי דף ריק.

53) ראה בעניין הקפת הקברים במגן-אברהם, באר-היטב וכף-החיים ס"ס תקפא.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
 ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
 בני הרה"ח ר' שלום ישע'י ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ז בסיון ה'תשס"ט – ד' בתמוז ה'תשס"ט

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ז בסיון	ה' ציצית.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	ה' תלמוד תורה.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע יד.
ש"ק	כ"ח בסיון	ה' ברכות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ב.	מ"ע יט.
א'	כ"ט בסיון	ה' ברכות. פרק ד-ו.	פרק ג.	מ"ע יט.
ב'	ל' בסיון	פרק ז-ט.	פרק ד.	מ"ע יט.
ג'	א' בתמוז	פרק י-יא. ה' מילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע יט. רטו.
ד'	ב' בתמוז	פרק ב-ג. סדר תפלות כל השנה. נהנו העם.. ימלוך עלינו וכו'.	פרק ו.	מ"ע רטו. ספר משנה תורה סוף ספר אהבה: סדר תפלות כל השנה. נהנו העם.. ימלוך עלינו וכו'.
ה'	ג' בתמוז	נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח היודי.. עושה שלום וכו'.	פרק ז.	שם: נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח היודי.. עושה שלום וכו'.
ו'	ד' בתמוז	נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשיש ביי.. נחלתי עדותך וגו'. ספר זמנים והוא ספר שלשי.. ה' שבת.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	ה' עבודת כוכבים וחקותיהם.. בפרקים אלו. פרק א.	שם: נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשיש ביי.. מ"ע קנד.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן זריחה	זמן ק"ש	זמן חצות	זמן מנחה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה						
ו', כ"ז בסיון	2.56	4.07	4.34	9.06	5.38	7.49.3	7.49.3	8.17
ש"ק, כ"ח בסיון	2.56	4.07	4.35	9.07	5.38	7.49.6	7.49.6	8.17
א', כ"ט בסיון	2.56	4.07	4.35	9.07	5.39	7.49.8	7.49.8	8.18
ב', ל' בסיון	2.56	4.07	4.35	9.07	5.39	7.50.0	7.50.0	8.18
ג', א' בתמוז	2.57	4.08	4.35	9.07	5.39	7.50.2	7.50.2	8.18
ד', ב' בתמוז	2.57	4.08	4.36	9.08	5.39	7.50.3	7.50.3	8.18
ה', ג' בתמוז	2.57	4.08	4.36	9.08	5.40	7.50.4	7.50.4	8.18
ו', ד' בתמוז	2.58	4.09	4.36	9.08	5.40	7.50.5	7.50.5	8.18

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה בכמו ארבע מינוטין (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
קורח	7:12	8:30	7:27	8:33	7:20	8:34	7:28	8:31
חוקת	7:13	8:31	7:28	8:34	7:21	8:35	7:29	8:32

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו-המרכז
 יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי יום ההילולא, ובפרט ביום השבת-קודש שלאחריו. והיירצון, שתיכף ומיד⁴³ ממש, עוד לפני ג' בתמוז, 'חיש הוי' ביאת גואלנו, מהרה יגלה⁴⁴, והקיצו ורננו שוכני עפר, ונשיאנו, הוא כ"ק אדמו"ר, בעל ההילולא, בתוכם ובראשם, ישמענו נפלאות וינהלנו בדרך העולה בית א-ל⁴⁵.

וכפי שסיים כ"ק אדמו"ר את מאמר-החסידות הראשון שלו⁴⁶: "ונזנה להתראות עם הרבי פה למטה, נשמה בגוף ולמטה מעשרה טפחים⁴⁷, והוא יגאלנו".

ביקור ב'אוהל':

"שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שקודם ההליכה על ציון ואוהל - נוהגים שאין אוכלים, אבל שותים⁴⁸.

מנהגות הרבי ב'אוהל':

נוסע לאוהל בנעלי בד (דתשעה-בב ויום-הכיפורים).

לפני שנכנס לאוהל, מקיש (שתי דפיקות בכל דלת) על שתי הדלתות, הדלת השנייה מהכניסה, והדלת שבחדר האוהל (חדר הפ"נים, שאינו קיים

המצוות), ועל-דבר מבצעי המצוות הכלליים שלו: מבצע אהבת-ישראל, חינוך, תורה, תפילין, מזווה, צדקה, בית מלא ספרים - יבנה והכמיה, נרות שבת קודש ויום-טוב, כשרות האכילה ושתייה וטהרת-המשפחה, ואחרות כל בני-ישראל בכתובת ספרי-התורה הכלליים³⁶; לעורר את בני-נח בדבר קיום שבע מצוות שלהם³⁷; ועד המבצע האחרון והעיקרי - 'עמדו הכן כולכם³⁸, לפרסם בכל מקום את הנבואה ש"לאלתר לגאולה" וש"תיכף ומיד ממש " הנה זה (משיח) בא³⁹, וההשתדלות האחרונה של כל אחד ואחת מישראל להביא את המשיח עלי-ידי לימוד התורה בענייני מלך המשיח ובענייני הגאולה⁴⁰, כדי להתחיל "לחיות" בענייני משיח וגאולה⁴¹; ואף "ישו ושמו בשמחת הגאולה⁴².

אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך התועדות. במשך המעתי-לעת - לבקר (המוכשרים לזה) במקום כינוסי הנוער החרדי - ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעת-עתה אינו חרדי - ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק אדמו"ר, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף-סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסוגלות הנוער.

מוכן אשר, בהתאם לתנאי המקום, בכל אתר ואתר,

(36 לקוטי-שיחות, כרך כ, עמ' 579, 428 ובמקומות רבים.
 (37 לקוטי-שיחות, כרך כו, עמ' 132, חידושים וביאורים בש"ס חלק ב סי' ה.
 (38 ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 122. וראה שם עמ' 257. וידועה הפניה: "עשו כל אשר ביכולתכם - עניינים שהם באופן דאורות דתורה, אבל, בכלים דתיקון" (ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 474); "עליידי שהוא מסביר את עניינו של משיח, כמבואר בתורה שבכתב ובתורה שבעל-פה, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד - עליידי לימוד ענייני משיח וגאולה" (ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 112).
 (39 ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 792, ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 26.
 (40 'התועדות' תנש"א ח"ג עמ' 164.
 (41 ספר-השיחות תנש"א ח"ב סי' 691 (היינו במוחן ומדות ועד למחשבה דיבור ומעשה המתאימים לזמן הגאולה, עיי"ש. וזה כולל, כלשון הרמב"ם בסוף ס' היד, העדר "קנאה ותחרות" ו"לא יהיה עסק... אלא לדעת את ה' בלבד").
 (42 לקוטי-שיחות כרך כי עמ' 384.

(43 ראה ספר-השיחות תשנ"ב עמ' 341, 376.
 (44 רמב"ם ספ"ג מהל' פרה אדומה, ליקוטי-שיחות, כרך כח, עמ' 131 ואילך. התגלות מציאותו, בתור מלך המשיח, וכתוצאה מהסתעפות ממנה - גילוי פעולותיו (ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 131).
 (45 אגב, מכתובת המלה "א-ל" (בסוף המכתב שבהערה 10) בצורה זו, מוכח שדעת הרבי היא שהמקף שבין אותיותיה מועיל להפרידן שלא תהיה בזה קדושת השם, כמנהג העולם, ודלא כמ"ש בשו"ת אבני נור חיו"ד ר"ס רסה.
 (46 ספר-המאמרים - מלוקט ח"א עמ' י. וראה 'תורת-מנחם - התועדות' תש"י עמ' 201.
 (47 ראה לקוטי-שיחות ח"ב עמ' 518.
 (48 ספר-המנהגים עמ' 96. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו עמ' רפב. והכוונה שמקפידים לשתות (ולא רק שאין נמנעים מכך. וכבר העירו מלקוטי-דיבורים עמ' 1354).
 (49 נמסרו ע"י חברי המוכרות: הרה"ח ר' יהודה שי' קרינסקי (שהסיע את הרבי לאוהל ברוב הפעמים מאז תשח"ו), והרה"ח ר' בנימין שי' קליין (שהסיע את הרבי לפעמים) מתוך 'כפר חב"ד'; גיליון 648 עמ' 16. הוספות ותיקונים מתוך 'מנהגי מלך' עמ' 35, בשילוב הערותיו של הרה"ח רי"ל שי' גרנר (שליוח את הרבי לאוהל בתמידות משנת תש"י עד תשכ"י, ומאו ואילך בכל ערב ר"ה, ובאקראי בפעמים מסוימות) מתוך 'התקשרות' גיליון שי עמ' 18. בכמה מן ההנהגות אולי יש גם משום הוראה לרבים.

'הילולא' שייך במיוחד לצדיק שעבודתו בגילוי פנימיות התורה

אצל נשיאי פנימיות התורה במיוחד, נקרא היום בשם הילולא - שאז נמשך כוח האין-סוף למטה • 'גאוה חסידית' מהקשר האישי של הרבי עם כל חסיד, ומהו ההיתר לגאוה כזו • כוונת כל ההסתרים היא להגביר את עבודת ה' • עם כל אחד מהחסידים כרת הרבי ברית, בבחינת ה"יחידה" שבנפש, על הפצת היהדות במסירת נפש! •
משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

פנימיות התורה ליחידי סגולה בלבד⁴ - בנוגע לבעל שם טוב שגילה פנימיות התורה לכל, על אחת כמה וכמה.

ב. בנוגע להסתלקות של משה רבינו - מצינו במדרשי חז"ל⁵ שהסיבה לכך שנשאר בחוץ לארץ, היא, בגלל שרצה להישאר עם אנשי דורו, כדי לקחת אותם ולבוא יחד עימם לארץ-ישראל.

וההסברה בזה - שמציאותו של משה רבינו כמו שהוא בכל עצמותו ומהותו, היא, בהיותו עם אנשי דורו ("מיט זיינע אידן")⁶, ואם לא יוכל להיות יחד עם אנשי דורו, מהי התועלת עבורו בהכניסה לארץ-ישראל, או שאר עניינים נעלים? ...! ולכן, אם אנשי דורו נשארים במדבר, נשאר אף הוא עימם.

וכן הוא אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר - משה רבינו שברורו - שהסיבה לכך שנשאר לעת-עתה בחוץ לארץ, היא, מפני שאינו רוצה להיפרד מהחסידים המקושרים, ולכן נשאר עימם, כדי לקחת את כולם -

א. מבוואר במאמר של כ"ק מו"ח אדמו"ר מב' ניסן (שיצא לאור לקראת ב' ניסן השתא)¹ ש"צריך להבין מפני מה נקרא יום הסתלקות הצדיק יום הילולא. . . דהילולא היא שמחה כשמחת חתן וכלה", ומביא גם מאמר רו"ל² "ביום חתונתו זו מתן תורה", "דמתן תורה נקרא חתונה שהוא עניין ההילולא", ומבאר שעניין ההילולא הוא גילוי כוח האין-סוף בנבראים, הן בנוגע לעניין ההולדה שעל-ידי הנשואין, והן בנוגע ליום הסתלקות של צדיק, גמר ושלימות עבודתו בהמשכת אלקות בעולם.

ומבוואר במקום אחר³ שעניין זה שייך במיוחד ליום הסתלקות של צדיק שעבודתו היתה בגילוי פנימיות התורה, שלכן, מצינו אצל רשב"י דווקא שיום הסתלקותו נקרא בשם הילולא.

ואם הדברים אמורים בנוגע לרשב"י שגילה

1 ד"ה ואתם הרבקים תרפו ספ"א (סה"מ תשי"א ע' 204).
וראה גם בהנסמן בסה"מ מלוקט ח"ב ע' שח הערה 101.
2 דענית כו, ב (במשנה).
3 ד"ה להבין ענין הילולא דרשב"י תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' רסא ואילך).

דקבלת הנשיאות³⁰, ועד ההתועדות האחרונה לעת-עתה בש"פ ויקהל תשנ"ב - "גילוי האחרות הכללית בהבריאה ובכניישראל"³¹.

לקבוע שעה במשך המעתי'לעת - לבאר לבני ביתו שי' אורות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו, ואשר גם עתה, כיוון "שגם בזה העולם המעשה אשתכח יתיר"³² - בוודאי שהוא מנהיג את העולם כולו, ואנ"ש בפרט, ומעורר רחמים רבים וכו', כמו שהיה עד עתה,

ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז³³. ולכן, גם השפעותיו לכל השייכים אליו מתעלות יותר ויותר. וכדי שיתקבלו בפנימיות, צריכים גם ה'כלים' של השייכים אליו להיות מזוככים יותר³⁴.

במשך המעתי'לעת - לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי-הכנסת ובבתי-המדרש אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק אדמו"ר, לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנותיו³⁵ על-דבר לימוד הרמב"ם לכל אחד ואחת (שלושה פרקים ליום, פרק אחד ליום או ספר

30 לקוטי-שיחות, כרך ב, עמ' 499. וראה גם מכתבו של הרבי נשיא דורנו מיום השלושים להסתלקות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - אג"ק ח"ג ס"ע רמד: "...כי המשכת כל רוחניות אינה אלא על-ידי אהבה רבה. נקווה אפוא כי על-ידי זה שנעמוד כלונו בהתקרבות ואהבה רבה אמיתית נמשך אלנו כוח להוציא לפועל כל אותם העניינים אשר רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שייצאו לפועל טוב על-ידינו".

31 ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 440. וראה ביחית ש"פ בהר" בחוקותי, מבה"ח סיון תש"א, אודות חשיבות העניין בהבאת הגאולה. ובשיחת י"ג ניסן תשכ"ו (שיחות-קדש, ס"ע 331-יד) סיפר כ"ק הרבי נשיא דורנו בשם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ על מענה כ"ק אדמו"ר הצמת-צדק, כשהכניס עצמו לסכנת-נפשות בעומדו בתוקף נגד הממשלה באסיפה הידועה, ושאל אותו אחד הגדולים הייתכן, איד מעמיד עצמו בסכנה, ואפילו אם לא חשב על עצמו, היה עליו לחשוב אודות החסידים וכללי-ישראל, וענה (תוכן המענה, מתורגם): "כאשר חסידים יפעלו ביחד, הם יעברו זאת... כשחסידים מתאחדים, הם עוברים זאת, שוברים את החושך כפול ומכופל של הגלות... על-ידי האחדות של החסידים... שמבטלת את כל הגזירות וכל העניינים, ופורצת כל הגדרים, ומורידה עד כאן למטה את 'אמת הוי' לעולם".

32 תניא, אגרת-הקודש, ביאור לס' ז"ך.
33 'תורת-מנחם - התועדות' תשי"א עמ' 16, עיי"ש.
34 לקוטי-שיחות, כרך יב, עמ' 146.
35 לקוטי-שיחות, כרך כז, עמ' 229, 'התועדות' תשד"מ ח"ג עמ' 1622, ובכ"מ.

להיכנס ליחידות, או על-כל-פנים לראות את פני כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו - יצייר עצמו, בעת קריאת הפ"נ, כאילו עומד לפניו. להניח הפ"נ אחר-כך בין דפי מאמר, קונטרס וכו' של כ"ק אדמו"ר. ולשלחו (אם באפשרי - בו ביום) על מנת לקראתו על הציון שלו (מס' הפקס שליד הציון: 1718-7234444).

במשך המעתי'לעת - ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם ושל הרבי²⁸.

במשך המעתי'לעת - לעשות "התועדות פעילות ומתוך אהבת-ישראל"²⁹, ולהתחזק בכל ענייני לימוד התורה נגלה וחסידות, חיזוק התורה והיהדות והפצת המעיינות, ובמיוחד באהבת-ישראל ואחדות-ישראל, כפי שהורנו הרבי, החל מהתועדות הראשונה

(משיחת ליל ב' אייר תשי"א ס"ד, 'תורת-מנחם - התועדות' תשי"א עמ' 39).

ראה באג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' קנד: "לדעתי אכשוב אשר פ"נ על קברי הצדיקים בעניינים רוחניים בעבודה, איננו צריכים לכתוב החסרונות שמוצא בנפש, כי אם לבקש שיתתקן... הפרט ההוא באופן כך וכך, ולא לכתוב כמו שהוא עתה בחסרונו..." עיי"ש. כ"ק אדמו"ר מהר"ש, בשובו מהאוהל, ביאר זאת פעם לבני-ביתו (מבוא לקונטרס ומעין עמ' 55), בכך שברוחניות נראה כל דבר, גם החסרון, כאילו הוא חי ממש.

כשאיראפשר כלל לכתוב פ"נ, ידוע המעשה מהמספיע הרה"ח ר' מ"מ פוטערפאס ע"ה שנעצר בחודש טבת תש"ז, והיה נתון בחקירות קשות וכו' עד ערב ל"ג בעומר, ובאותו יום הגיע 'לשבת' בכלל. רק אז יכול היה לחשוב על מצבו, ורצה לשלוח פ"נ לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, אך הדבר היה בלתי-אפשרי. ונזכר בדברי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לפני צאתו מרוסיה בשמחת תרפ"ח (לא מצאתי הלשון ברשימת השיחה הנדפסת. וראה לקוטי-דיבורים כרך א, דף ב ע"א ובהערה) "כשתחשבו עליו, אכשוב אני עליכם" ואז 'שלח' אליו פ"נ במחשבת. לאחר חודש וחצי הגיע לידי זוגתו (שכבר היתה אז בצרפת) מכתב מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מתאריך י"ז אייר, ובו אישור "המברק נתקבל". בני המשפחה תמחו איד ייתכן ששלח מברק ממאסרו.

לאחר שנים רבות, כשיצא והגיע לרבי ל"ט כסלו תשכ"ד ביקש ממכירו של הרבי הריי"ץ (בשנת תש"ז) לבדוק אם יש מברק ממנו בארכיון, ולא מצא, ונזכר שבאותו יום הכתיב לו אדמו"ר מהוריי"צ את המכתב - ונזכר במשלוח' הפ"נ (מפי נכדו הרה"ח ר' יוסף-יצחק שי' ליברוב).

28 כגון הפרקים דלהלן: מ - ברכות פ"א; נ - שבת פכ"א; ח - חלה פ"א; ס - סוטה פ"ח; מ - אבות פ"א; ע - פסחים פ"ג; נ - ידים פ"ב; ז - סנהדרין פ"ג; ל - סוכה פ"ד.
29 מברק ל'י שבט תשנ"ב - ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 535.

החסידים המקושרים וגם אלה שיש להם איזו שייכות אליו (ואפילו אלה שלעת-עתה הם כמעמד ומצב של פושעים ומורדים בתלמידי-חכמים, שגם הם מקבלים חיותם מתלמידי-חכמים, מבחינת אהוריים על כל פנים) – לקחתם יחד עמו לארץ-ישראל אל הגאולה השלימה והאמיתית.

ג. ידיעת דבר זה – שמש רבינו שבדורנו נשאר בחוץ לארץ כדי לקחת את כל אחד ואחד מאתנו אל הגאולה – מוסיפה בהכרת הערך והחשיבות שבעבודתו של כל אחד ואחד מאתנו:

לפעמים בא היצר הרע אל האדם וטוען: וכי מה איכפת ליה להקב"ה? אם תתנהג באופן כך או באופן כזה? הרי מקרא מלא דיבר הכתוב: "אם צדקת מה תתן לו ורבו פשעיך מה תעשה לו וגו'"! – מצינו אמנם שעבודת הנבראים פועלת נחת רוח למעלה, אבל, עניין זה – טוען היצר הרע – נאמר רק בנוגע לצדיקים גמורים, שאין להם שייכות לגשמיות וכו', ומצד גודל מעלתם פועלת העבודה שלהם נחת רוח למעלה; אבל אתה – טוען היצר הרע – שנמצא במצב ירוד כו', מי אתה שהעבודה שלך תהיה נוגעת למעלה? ...! עליך נאמר "אם צדקת מה תתן לו" ...!

על כך צריך לענות לו: הייתכן שאתה – היצר הרע – מבלבל אותי! אני בעצמי הייתי נוכח כמעמד הר סיני, ולי אמר הקב"ה "אנכי ה' אלקיך וגו'"¹⁰, בלשון יחיד! משה רבינו, וכן משה רבינו שבדורנו – ממתנינים עלי, ובלעדי לא תיסע הרכבת... וכיוון שכן, הרי בודאי שהעבודה שלי נוגעת למעלה.

ד. ולהעיר, שאף שדברים אלו (על-דבר החשיבות שבעבודתו) יש בהם רגש של גאווה, וגאווה היא השרש לכל העניינים הבלתי-רצויים¹¹ – מכל מקום, יש לנצל עניין זה גופא כדי להביא תועלת בעבודה.

- 7) תניא פ"ב.
- 8) לשון חז"ל – ב"ר רפ"ד. ו"שנ.
- 9) איוב לה, ו' (בשינוי הסדר).
- 10) יתרו כ, ב ובי"ש ע"ה"פ (רמז רפ).
- 11) ראה קונטרס ומעין מאמר טו. סה"מ פ"ת ס"ע רצב ואלך. תש"ב ע' 52 ואלך. ועוד.

ובהקדמה – שבנוגע לעניין הגאווה מצינו סתירה (לכאורה) בדברי חז"ל: מחד גיסא – "בשמתא מאן דאית ביה גסות הרוח ואפילו מקצתה"¹², "לא מינה ולא מקצתה"¹³, היינו, שההנהגה בזה אינה יכולה להיות בדרך המיצוע (כבכל עניני דעות שהדרך הטובה בהם היא מדה בינונית¹⁴), אלא צריך להתרחק מזה "עד קצה האחרון"¹⁵; ולא ידך גיסא – "תלמיד חכם צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית"¹⁶.

ומהתירוצים בזה¹⁷ – שכאשר נמצאים באמצע העבודה, בדרגה נעלית יותר, אזי צריך לשלול עניין הגאווה לגמרי, "לא מינה ולא מקצתה", מה שאין כן בהתחלת העבודה צריך להיות "שמינית שבשמינית", "כי אם לא יהיה בבחינת הגבהה כלל, לא יערב לבו לגשת אל העבודה, באומרו מי אנכי ומה עבודתי"¹⁸.

ונמצא, שלצורך העבודה מנצלים גם עניין בלתי-רצוי, כמו עניין הגאווה, לידע מעלת וחשיבות עבודתו שנוגעת למעלה, שעל-ידי זה תהיה עבודתו רכובי. ונקודת העניין – שגם דבר בלתי-רצוי יכולים וצריכים לנצל לתועלת בקדושה, ובמכל-שכן וקל-וחומר מזה שמעניין של קדושה יכול לבוא דבר בלתי-רצוי ח"ו, כמו התהוות גבורות קשות מגבורות קדושות, כמאמר רז"ל¹⁹ "מוזעתן של החיות נהר דינור יוצא כו", ודוגמתו בעבודת האדם, הכעס על הרשעים לאחר ההתלהבות בתפלה²⁰, ועל דרך זה בקו החסד²¹, שמאהבת ה' יכולים ליפול בתאוות זרות ח"ו, ועל אחת כמה וכמה שעניין בלתי-רצוי יכול להביא תועלת בקדושה.

ה. ויש להוסיף, שזהו עניין עיקרי בכללות

- 12) רמב"ם הל' דעות פ"ב ה"ג.
- 13) סוטה ה, ס"ע א.
- 14) ראה רמב"ם שם פ"א ה"ד.
- 15) שו"ע אה"ו א"ח סק"ה סו"א. סק"ו ס"ג.
- 16) ראה גם "רשימות" חוברת טו ע' 34 ואילך. ו"שנ.
- 17) תו"א מג"א צא, ב. שם בהוספות קכ, א. וראה גם לקו"ת במדבר טו, ג.
- 18) ראה חגיגה יג, ס"ב. ס' הליקוטים (ד"ח להצ"צ) ערך זיעה ס"ב (ס"ע פ ואילך).
- 19) ראה סה"מ להצ"צ פט, ס"ב.
- 20) ראה לקו"ת ואתחנן ה, א. תו"ח ר"פ תולדות פ"רו.
- 21) ראה תו"א משפטים ע, א. לקו"ת ויקרא ב, ד. ובכ"מ.

יום חמישי,

ג' בתמוז

ביום זה, בשנת תרפ"ז, נשתחרר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע מהמאסר בבית-האסורים (שפלרניה, בעיר פטרבורג, שנקראה אז "לינגרד"), בתנאי שייסע מיד לגלות, בעיר מקלטו 'קוסטרומה' למשך שלוש שנים¹⁹.

יום ההילולא החמישה-עשר של הוד כ"ק אדמו"ר מרנא ורבנא מנחם-מענדל זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע (תשנ"ד), דור שביעי לנשיא חב"ד, ומנוחתו כבוד בניו-יורק, ארצות-הברית, על-ידי ציון כ"ק חמיו אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.

סדר יום ההילולא:

ביום רביעי, תיכף אחר [התחלת] השקיעה²⁰, מדליקים (בכל בית) נר שידלק כל המעלה. אם אפשר בקל – נר של שעווה²¹.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום ההילולא, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני – שחרית, שלישי – מנחה, כדי ליזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.

בשעת התפילות ידלקו חמישה נרות.

אחר התפילה (ובבוקר – אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכלים ופרק ז' דמקוואות. אחר-כך יאמר המשנה "ר' חנניא

19) ראה בפירוט בספר התולדות – אדמו"ר מהוריי"צ, כפר-חב"ד תשל"ב, ח"ג פרק כא. ספר-השיחות תרפ"ז, מבוא עמ' י. עמ' 168. ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 649. מענה כ"ק אדמו"ר בענין אמירת תחנון ביום זה (נדפס בספר 'היכל מנחם' ח"ג עמ' מז, עיי"ש בהערות). "בעניינים התלויים ברגש אין לשאול, כיוון שזו הוכחה שאין רגש". בנימין של הרבי אמרו תחנון ביום זה (אבל אולי היה זה משום שהרבי לא רצה להורות בזה, אלא שהדברים יבואו באתגדלות), אך המשפיע הרה"ח ר' מענדל פוטערפאס ע"ה, שחי והרגיש את הגאולה דשנת תרפ"ז, לא הניח לומר תחנון ביום זה.

20) ספר-המנהגים עמ' 79 (בקשר ליארצייט פ"ט). בנטעי-הגביראל הל' אבילות ח"ב פרק עה ס"א כתב בטעות שמהנהג חב"ד להדליק לפני השקיעה.

21) "ראשית-יבות: הקיצו ורננו שוכני עפר" (מהמכתב שצויין בהערה 10). למעשה, נר של שעוות-דבורים טהורה אינו דולק יפה (מוציא הרבה גוים וכבה מהרה, מלבד באבוקת-הבדלה המתוחה לאוויר), נרות השעווה המצויים בשוק מעורבים בהרבה 'סטיארין'. ולכאורה די שיהיה הרוב שעווה לקיום המנהג כראוי.

בן עקשיא... ויאדיר". בלחש – איזה שורות בתניא²², קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית – יחזור בעלי-פה חלק מהמאמר האחרון המוגה שוכנינו לו, ד"ה "ואתה תצווה" תשמ"א (קונטרס פורים קטן תשנ"ב, שחילקו כ"ק אדמו"ר בו ביום בידו הקדושה לכל אחד ואחד מהאסופים²³). אם אין מי שיחזור בעלי-פה – ילמדוהו בפנים. וכן אחר תפילת שחרית. ולסיימו אחר תפילת מנחה.

בבוקר קודם התפילה – פרק תניא²⁴. וכן לאחר תפילת מנחה²⁵.

בבוקר קודם התפילה – ירים כל אחד²⁶ תרומה להעניינים השייכים לנשיאנו, בעד עצמו ובעד כל אחד מבני ביתו שיחיו, וכן קודם תפילת מנחה.

לאחר תפילת שחרית – (יכתוב ויקרא כל אחד פ"ג²⁷ (הנשואים – כמובן בחגירת אבנט). אלו שזכו

22) י"א שהרבי אמר את התיבות "ונפש השנית בישראל היא חלק אלוהה ממעל ממש", מנהגי-מלך ס"ע 32.

23) ספר-המאמרים – מלוקט חלק ו עמ' קכט.

24) על-פי אנ"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' שצ – ללמוד אגרת-הקודש סימן ז"ד.

25) על-פי הנפוץ בין אנ"ש ביו"ד שבת – ללמוד את הביאור לאה"ק האמורה.

26) "נתינת הצדקה (בקשר עם יו"ד שבת וכיו"ב) – הוא שייך גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר" (ספר-המנהגים עמ' 85). מובן שיש לשתף גם את הטרף (ומכספם) בזה, וכן בשאר ההנהגות, שגם נשים וטרף שייכים בקיומן.

27) נהגים לכתוב את הפ"ג על נייר חלק דווקא. מקפידים לכתוב דווקא אם טבלו באותו היום במקווה (אם לא טבל – יכתוב ע"י אחר). כותבים בחגירת אבנט (ונוטלים ידיים לפני-כך).

כשכותב אדם פ"ג על עצמו, כותבים "עלי", "עלינו", ואלו כשכותב עבור אחרים הלשון הוא "עבור...". (הרה"ח רי"ל שי' גרונ).

"בנוגע לנוסח הפדיון... אילו יישר חילי, הייתי מבטל הנוסח שכותבים 'ממקור הרחמים כו' [זההסדס האמיתיים] ע"ד מכניסי רחמים כמבואר בתשובת מהרי"ב ז"ל, כי: א) 'ע"ד... ז"ל" הוא ביאור ההיתר על נתינת פדיון לרבי (שלאורה ה"ז עניין של מוצע) ובמילא אי"ז נוגע ושייך לנוסח הפדיון שעניינו בקשת רחמים... ולא ביאור ההיתר על זה. ב) ובנוגע להנוסח 'ממקור הרחמים' – אין צורך ליתן לרבי 'כתובת' מהיכן לעורר רחמים... ואולי רצונו לעורר רחמים ממדרגה נעלית יותר...

"כ"ק מו"ח אדמו"ר [וכן הרבי עצמו – ראה 'אוצר מנהגי חב"ד' אלו-לתישרי עמ' תגיתד, ובכ"מ] היה אמנם כותב נוסח זה, אבל זוהי הנהגה שלו, ואין זה ראייה שגם אננו... צריכים לכתוב כן..."

* בשבת־קודש זו¹⁰, שקודם יום ההילולא ג' תמוז, ישתדלו לעלות לתורה. אם אין מספר העליות מספיק - יקראו בתורה בחדרים שונים¹¹ אבל לא להוסיף על מספר הקראים.
* ישתדלו שמפטיר¹² יהיה הגדול שבחבורה - בריצי רוב המניין - או על־פי הגורל.
המולד: יום שני בלילה, אור ליום שלישי, בשעה 8:35 ו־4 חלקים.
מברכים החדש: "ראש־חודש תמוז ביום השני וביום השלישי, הבא¹³ עלינו לטובה".
אין אומרים 'אב הרחמים'.
התוועדות בבית־הכנסת.
פרקי אבות - פרק ד'¹⁴.

יום ראשון,

כ"ט בסיוון, ערב ראש־חודש

במנחה אין אומרים תחנון.

יום שני,

ל' בסיוון - א' דראש־חודש תמוז

ערבית: בראש־חודש (ובכל יום שיש בו מוסף)

'היום יום' כו כסלו וספר המנהגים עמ' 30.
10) מנהגי יום ההילולא - הוראת ב"ד רבני חב"ד בארה"ק*, ע"פ מכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו משנת תשי"א (אג"ק ח"ד עמ' קמב, ספר־המנהגים עמ' 95, ובכ"מ).
11) כאשר לפחות שישה מהמשתתפים לא שמעו את קריאת־התורה (קצות־השולחן סי' כה ס"ד). ואפשר לעשות זאת אף לפני תפילת שחרית, כנפוץ בין אנ"ש ובבית־חינו (ענין אג"ק ח"ג עמ' ד, שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. וע' בספר 'התפילה כהלכתה' פט"ז סי"ה ובהערות שם).
12) ברכייתוסף או"ח סי' רפד ס"ק א. שערי־אפרים שער ט סמ"ב. דרכי חיים ושלוש' אות רי. לוח היום יום כו כסלו וס' המנהגים עמ' 30.
13) ולא "הבאים", שהרי הכוונה לראש־חודש, ולא לימים בהם הוא חל.
14) בחו"ל - פרק ג.

* "בכל עניין ועניין, הן בעניינים הפרטיים והן בעניינים הכלליים, יש להתנהג ע"פ הוראת הבד"ץ של רבני ליובאוויטש (בכל מקום ומקום)...". (מש"ח"ת "חשבוננו של עולם", מוצש"ק פ' תרומה, ב' אדר התשמ"ח, 'התוועדות' תשמ"ח ח"ד עמ' 304). עני"כ

אין האב"ל (רח"ל) יורד לפני התיבה, ואפילו לא בתפילת ערבית ומנחה¹⁵.
קודם שמונה־עשרה טופחים על השולחן להזכיר 'יעלה ויבוא', אבל אין מכריזים זאת בדיוק.
שחרית: יעלה ויבוא. חצי הלל. קדיש בתקבל.
שיר של יום, ברכי נפשי, קדיש יתום.
קריאת התורה דראש־חודש. חצי קדיש. אשרי, ובא לציון¹⁶, יהללו. חולצים תפילין דרש"י ומניחים תפילין דרבננתם, קוראים קריאת־שמע, קדש, והיה כייביאך. שש זכירות¹⁷. חולצים תפילין דר"ת. הש"ץ אומר איזה מזמור, חצי קדיש, מוסף.

יום שלישי,

א' בתמוז - ב' דראש־חודש

ערבית ושחרית וכו' כדאמול.
שכח יעלה ויבוא במנחה, ונזכר בערבית מוצאי־ראש־חודש - מתפלל פעמיים שמונה־עשרה, והשנייה בתורת 'דבחה' דווקא, ואין מוזכר בהן 'יעלה ויבוא'¹⁸.

15) ספר־המנהגים עמ' 8.
16) פעם אירע במניין של הרבי שהש"ץ סיים בקול "גדיל תורה ויאדיר", לפני החזרת הס"ת, והרבי הורה לו לומר מיד את הקדיש [כנראה משום שיעקר חיוב אמירת קדיש הוא על ובא לציון ולא כהקדמה לתפילת מוסף. וראה בנימוקי או"ח ר"ס נה שהורה במצב זה (שמפסיקים בתפילין דר"ת ואף בדברים בטלים לפני הקדיש) לומר את הקדיש לפני החזרת הס"ת], וזה כנראה גרם שהתחילו לנהוג להחזיר את הס"ת לפני אשרי ובא־לציון.
17) בספר־המנהגים עמ' 36: "כל התפילין מניחים קודם מוסף, אבל השיעורים (שהפירוט שלהם בד' זוגות תפילין מופיע שם בעמ' 5) לומדים אחר סיום כל התפילה". לא נתפרש מה בדבר הזכירות! ולכאורה קשה לכולן ב"שיעורים", כיוון שהן בגדר מצוה ולא תורה (ובפרט שהכוונה באמירתן לתוכן הפסוקים ולא ללשונם, כמבואר באג"ק ח"ב סי"ע ג), ומאידך יש להן שייכות לתפילת שחרית, כי ע"פ האריז"ל יש לזכורן במחשבה ב'אבהת עולם' (ש"ע אדמו"ר הזקן סי' ס"ד), וגם יש זכירת שבת בשש"י (שער הכולל פי"א סכ"ה), ואדמוה"ז תיקן (גם) לאומרן אחר התפילה, ולכן כיוון שיש הוראה לאומרן בתפילין, אומרים אותן לפני מוסף, משא"כ בשבת ויו"ט הן נאמרות אחרי סיום תפילת מוסף, כיוון שנוהרים מלהוסיף אמירות בתוך סדר התפילה. וע"פ.
18) לוח כולל־חב"ד דר"ח מרחשוון, משו"ע אדמוה"ז סי' קח סי"ז.

העבודה:

"עבודה" - הוא מלשון עיבוד עורות²², שהעורות מצד עצמם הם במעמד ומצב הדרוש עיבוד ותיקון, ולא עוד אלא שפעולת העיבוד והתיקון היא בניגוד לטבע העורות מצד עצמם ("זיי לאָזן זיך ניט"), אלא, שמצב זה גופא הוא לטוב - כיוון שרק במצב כזה שייך כללות עניין העבודה.
ועל דרך זה בנוגע לכללות מציאות ותוקף הקליפה - שעניין זה גופא הוא כדי להביא תועלת בעבודה, כי, תוקף הקליפה מעורר ומביא לידי התגברות גדולה יותר בכללות העבודה.

צריך כל אחד ואחד למלא את השליחות של הרבי, ביוזעו שהרבי עשה עמו כריתת־ברית על עבודה זו!

כלל, והיו רואים אלקות בגלוי - שאז לא היה עניין התענוג אלא בעניינים רוחניים ועניני קדושה בלבד ועל דרך המסופר²⁵ אודות הרב הצדיק ר' מנחם נחום מטשערנאָביל שהיה שמן בגופו מפני גודל התענוג שבאמירת אמן יהא שמיא רבאן - הרי בודאי היתה העבודה באופן נעלה יותר.
אבל, כיוון שבנוגע לפועל ההנהגה היא - לא כפי שמתקבל בשכלנו, אלא באופן אחר - כפי שנקבע מלמעלה,
- משל למה הדבר דומה, לספינה המהלכת בים (כמבואר בלקוטי תורה²⁶ שעניני התורה ומצות

ויש לומר, שעניין זה מרומז בלשון חז"ל²³ (בנוגע ליפת תואר ש"יצר הרע מתגרה בו") "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע" - שהצורך ב"דיברה תורה" הוא דווקא בשעה שיש חשש מהתגרות היצר הרע (כשיצר הרע הוא בתקופו), ואז "דיברה תורה כנגד יצר הרע" - לא לוותר לו, אלא אדרבה, ללחום נגדו. ונמצא, שהתגרות היצר הרע גופא היא לצורך המלחמה בו, שזוהו תוכן עניין "ושבית שביו"²⁴.

1. ומזה מוכן גם בנוגע לכל ההעלמות וההסתרים שבעולם - שצריך לידע שהכוונה כזה גופא היא לצורך העבודה.

ובהקדמה - שעל־פי המוכן בשכלנו אנו לא היו צריכים להיות ריבוי העלמות והסתרים כל כך, שהרי לולא ההעלמות וההסתרים היו יכולים להשלים את הכוונה העליונה הרבה יותר טוב מכמו במעמד ומצב שיש ריבוי העלמות והסתרים. ועל אחת כמה וכמה אילו לא היו העלמות והסתרים

22) קידושין כא, סע"ב ובפרש"י (הובא בפרש"י ר"פ תצא).
23) ראה גם לקו"ש ח"ב ע' 113.
24) ר"פ תצא.

נמשלו לספינות שבהם ועל־ידם עוברים בים, וידוע גם שבזמן הגלות נמשלו בני־ישראל לאשה שהלך בעלה למדינת הים²⁷, שסדר הדברים הוא, שבסיפון העליון מתהלכים הספנים בכגדי לבן, ועורכים סעודות כו', ולמטה בבטן הספינה נמצא איש שלובש בגדים הכי פשוטים (אפילו לא בגדים רגילים, ובודאי לא בגדי לבן), ותפקידו להפעיל את המכוונות שמוליכות את הספינה ולהשיג עליהם שיפעלו פעולתם כראוי²⁸. ואף שפעולת הילוך הספינה נעשית על־ידי עבודתו של המכונאי, מכל מקום, מוליכים הספנים את הספינה (לצד זה או לצד אחר) כפי דעתם, מבלי להתחשב בדעתו של המכונאי. ודוגמתו בנמשל, שאף שהעבודה בפועל להשלים את הכוונה העליונה בבריאת העולם נעשית על־ידינו דווקא,

25) סה"מ תרס"ט ס"ע ג. תרע"ח ע' קצט (נעתק ב"היום יום" טו תמוז).
26) ס"פ ויקרא.
27) ראה תענית כ, א. וש"נ. זח"ב קכב, א. ועוד.
28) כ"ק ארמו"ר ביאר בפרטיות אופן ההשגחה על המכונה, היכן נכנסים מים קרים והיכן נכנסים מים חמים, והזוויות שלא להחליף המים הקרים במים החמים כו', וביאר תוכן הענין בעבודת ה' - חסר (המור"ל).

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת קורח¹

כ"ח בסיון

יום הצלת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו "איש וביתו" ע"ה מעמק הבכא האירופי, בהגיעם לשלום לארה"ב (תש"א)².

ביום זה החלה תנופה חדשה בהפצת היהדות והמעיינות, בייסוד שלושת המוסדות המרכזיים: 'מחנה ישראל', 'קה"ת' ו'מרכז לענייני חינוך', שנמסרו על-ידי מייסדם, כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, לניהול חתנו, כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, כ"יושב ראש ועד הפועל" של כל אחד מהם³.

נקבע על-ידי כ"ק רבנו כיום סגולה⁴, להפצת המעיינות והיהדות חוצה והתוועדויות חסידיות. ובלשונו: "כבר נקבע על-ידי רבים מישראל ליום התוועדות וקבלת החלטות טובות⁵ בכל הפעולות

(1) בחו"ל - פרשת שלח.

(2) פרשת הדברים בספר 'מי מלך' ח"א פרק טו.

(3) ראה שם ח"ב, פריקים יז"ח.

(4) בלקוטי שיחות כרך לג עמ' 274 מביא ממגילת תענית פ"ג, שבכ"ה סיון ערערו אומות העולם על בעלות ארץ-ישראל, והשיב להם גביהה בן פסיסא "תשובה ניצחת", וביקשו "תנו לנו זמן שלושה ימים" וכאשר "הלכו ולא מצאו תשובה, מייד ניהו בתייהם כשהיו מלאים, שדותיהם כשהן זרועות, כרמיהם כשהן נטועות, הלכו וברחו להם... ועשו אותו היום יום-טוב" וכיוון שהוויכוח התנהל בכ"ה סיון, נמצא שביום כ"ח סיון (בסוף שלושת הימים) היתה ההצלה בפועל מאומות העולם. ומקשר זאת עם הצלתו ביום זה, שהביאה תנופה חדשה - ע"י העמידה בתוקף עם התורה - בהעבודה ד'כיבוש הארץ' ("עשה כאן ארץ-ישראל") דחצי כדור התחנות, עד שמתבררם לא רק הניצוצי קדושה שבנכסיהם, אלא גם האומות עצמן, ש"הלכו וברחו" למקומם האמיתי, עיי"ש.

(5) "להתחוק ולהוסיף... ובאופן של התעסקות בכל כוחו [=כח סיון], ועוד יותר מכפי כוחו" - סה"ש תשמ"ט ח"ב עמ' 546.

דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה, וכבר ראו התוצאות מהתוועדויות אלה במעשה בפועל במשך יותר משלוש שני חזקה⁶.

השכם בבוקר - אמירת תהילים בציבור⁷. אחר אמירת כל התהילים יאמרו קדיש יתום. ואם יש חיוב - יאריציט או אבל - אומרים קדיש יתום אחרי כל ספר⁸. אחר-כך לומדים במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך תפילה⁹.

(6) ספר-השיחות תשמ"ט ח"ב עמ' 545.

(7) כך היתה עיקר התקנה דשבת מברכים (אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג עמ' תל, וכן מוכח מדבריו שם עמ' תקע"ח), כמו לגבי תקנת אמירת תהילים בכל יום, כידוע הפתק שנמצא על שולחנו של אדמו"ר מהוריי"צ לאחר מאסרו (אג"ק שלו ח"א עמ' תקצ"ט), אע"פ שגם היחיד חייב בה (כאמור באג"ק שלו ח"ב עמ' תקכ"ב. וראה שם בהמשך עמ' תקכ"ד: "לגודל העניין של אמירת תהילים בציבור").

אגב, כך נדפס גם בכותרת "תקנת אמירת תהילים בציבור" הנדפסת לראשונה בסידור 'תורה אור' תש"א ואילך, אחרי יקום פורקן ומי שברך, ולאחר-מכן בראש ספרי התהילים 'אוהל יוסף יצחק' (וכן בהקדמה של הוצאת קה"ת שם). במהדורת ס' תהלים עם פירוש הצמח-צדק בשנת תשי"ג, חסרה תיבת 'בציבור', אבל ישנה (מסתמא - ע"פ הוראת הרבי) בתהילים שבסידורי 'תהילת ה' (תח"י משנת תשי"ז ואילך, ואולי עוד לפני כן).

(8) הוראת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ב"תקנת אמירת תהילים בציבור" ה"ל.

והוסיף על כך הרבי: "נראה לי, שבמקרה שאומרים קדיש בין ספר לספר - יאמרו מקודם יהיה רצון' שאחרי הספר (על-כל" פנים יאמרו - זה האומר קדיש), שענינו סיום אמירת מומרים, שלכן אומר קדיש אחריו. ואחר-כך, כשמתחיל ספר שלאחריו - הוא מעין דבר חדש. ועל-דרך ברכת המזון כשמחלקין סעודה לשנים (ראה שו"ע רבינו סי' רצ"א סוף ס"ג) - אג"ק של הרבי כרך י' עמ' דש ובסוף התהילים ה"ל עמ' 223, ס' המנהגים עמ' 30 ועמ' 55.

(9) הוראת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - אג"ק ח"ד עמ' תכג, קובץ מכתבים שבסוף ס' תהלים 'אהל יוסף יצחק' עמ' 192, לוח

ושלום בשמירת התורה והמצוות, שכן, מצב זה - טוען הוא - דומה למצב של מלחמה שאז מותר לאכול אפילו קדלי דחוריי¹⁰!...

הנה לכל לראש צריכים לידע שגויים אינם בעלי-בתים על יהודים! יכולה להיות להם בעלות בנוגע לעניינים גשמיים בלבד, אבל לא בנוגע לעניינים רוחניים!

וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר טרם צאתו לעיר מקלטו קאסטרמא¹¹: "רק גופותינו ניתנו בגלות ובשעבוד מלכות, אבל נשמותינו לא נמסרו לגלות ושעבוד מלכות... כל מה שנוגע לדתנו... אין מישהו שיכפה עלינו דעתו כו"¹².

- בעיירתנו (יקטרינוסלב) דר יהודי מפליטי פולין, יהודי זה קיבל צו-גיוס לצבא, וכעבור ימים אחדים מאז שהתייצב לצבא ראיתו שוב בבית-המדרש, וכששאלתי אותו כיצד התחרר מהצבא, סיפר לי, שכיוון שאינו יודע רוסית, ציוו עליו לומר כל מה שיגידו לו. אני יהודי שלא יודע חכמות - המשיך לספר - עשיתי אפוא כפי שציוו עלי: כאשר המפקד אמר "נא פראווא" (לך ימינה), חזרתי ואמרתי "נא פראווא"; כשאמר "נא לעווא" (לך שמאלה), חזרתי ואמרתי "נא לעווא". בראותו זאת, אמר לי: "טי דוראק" (הנך שוטה), חזרתי אף אני ואמרתי "טי דוראק"... כששמע זאת המפקד התמלא כעס, נתן לי מכה עם רובהו וצעק: "פאשאָל דוראק" (הסתלק מכאן שוטה), חזרתי ואמרתי "פאשאָל דוראק", וברחתי...

על נשמתו של יהודי - אין בעלות לאף אחד בעולם, לא "ועדת-הגיוס" ("דרעפּט-באָרד"), לא האלוף ("דזשענעראָל") הירש, ואפילו לא הנשיא טרומאָן! - כבודם במקומם מונח, אבל, אין להם שום בעלות על נשמתו של יהודי להביאו למקום שיש בו קושי בקיום התורה והמצוות.

וכיוון שכן, הרי, גם בהיותו במקום שיש בו רק מתי-מספר של יהודים בסביבה של גויים, לא זו בלבד שאין להם בעלות לגרום חלישות ח"ו בעניינים רוחניים, כך שגם במצב כזה יכול הוא לשמור ולקיים (במידה ידועה) כל ענייני יהדות תורה ומצוותיה, אלא יתירה מזה, שצריך לידע

(33) ראה מגילה יג, א. חולין יז, א. רמב"ם הל' מלכים רפ"ח.

רמב"ן מטות לא, בג.

(34) סה"ש תרפ"ז ע' 169 ואילך. וש"נ.

מכל מקום, לא מתחשבים בדעתנו בנוגע להנהגת העולם, שנקבעת מלמעלה -

שלא זו בלבד שאין העלמות והסתרים כלל, אלא אדרבה, שיש ריבוי העלמות והסתרים - אזי צריך לידע שהכוונה בזה גופא היא לצורך העבודה, שבמעמד ומצב של ריבוי העלמות והסתרים (לא זו בלבד שלא נעשית חלישות בעבודת ה', אלא אדרבה) נעשית התגברות גדולה יותר בעבודת ה'.

ז. ונקודת העניין - שכאשר יהודי רואה דבר מסוים בעולם, צריך לידע שיש בזה כוונה עליונה, והכוונה היא לנצל דבר זה בעבודת ה"¹³.

ועל דרך המסופר¹⁴ אודות הרב הצדיק ר' מנחם נחום מטשערנאָביל שפעם הגישו לו (על-פי טעות) חלב עכו"ם, ולא ראהו, ואחר כך הסביר זאת על-פי מאמר המשנה¹⁵ "חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו כו", שהפירוש בזה, ש"חלב שחלבו עכו"ם" אזי "אין ישראל רואהו", יהודי אינו רואה זאת, שכן, מה שאינו נצרך לראות אינו רואה.

וההסברה בזה - שראיית הדבר היא כדי להעלותו לקדושה, ובמילא, דבר איסור, למשל, שאי-אפשר להעלותו, אין ישראל רואהו.

וכיוון שכן, הרי, בנוגע לכל העניינים שיהודי כן רואה בעולם - צריך למלא את הכוונה העליונה - לנצל כל עניין ועניין בעבודת ה'.

ח. וזמה מובן גם בנוגע לכל מקום ומקום שבו נמצא יהודי, אפילו בהיותו בפניה נידחת שאין בה אלא יהודים מתי-מספר, צריך לידע שהכוונה העליונה הביאה אותו למקום זה¹⁶ כדי לפעול בהחזקת היהדות, לקרב יהודים אלה ליהדות. יכול משהו לטעון שבמצב כזה, כאשר יהודים מתי-מספר נמצאים בין גויים, יכולים להקל חס-

(29) ראה כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סרכ"ג ויאלך. וש"נ. סה"מ תשי"א ס"ע 131. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' רפט. וש"נ (נעתק ב"היום יום" ט אי"ר).

(30) ד"ה כי נער ישראל תרס"ו (נדפס בהמשך תרס"ו בהוספות) תשט"ז.

(31) ע"ז לה, ב.

(32) ראה "היום יום" י תמוז. חי אלול. יד חשוך. ובכ"מ.

פרשת קורה

ומדוע תתנשאו על קהל ה' (טז,ג)

כך טען קורה: מילא בדורות רגילים יש צורך במנהיגותו של משה רבנו, שהיה נשמה ראצילות, אך ברור המדבר, שכידוע היה 'דור דעה' ולכולם היו נשמות ראצילות, דור כזה אינו זקוק למשה רבנו; אם-כן - "מדוע תתנשאו"! ובכך הייתה טעותו, שכן הכול זקוקים לנשמת משה רבינו.

(ליקוטי שיחות כרך ב עמ' 329)

וירדו חיים שאולה (טז,ל)

גם מי שמצוי ב'שאל' חושב שהוא חי.

אך גם ברכה יש בדבר, והיא, שגם ב'שאל' יהיו 'חיים', ויוכלו לעשות תשובה (שהרי תשובה מועילה רק כל עוד האדם חי). זהו שנאמר (פינחס כו,יא) "ובני קורח לא מתו", "נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום וישבו שם" (רש"י), ועשו תשובה.

(היום יום י"ד בסיוון)

וגם את אחיך מטה לוי... הקרב אתך וילוו עליך וישרתוך (יח,ב)

'לוי' מורה על התקשרות ודבקות בהקב"ה (כמו "הפעם ילווה אישי אלי"). מצד שני, עבודת הלוויים היא רק לסייע לכוהנים, ואילו הם עצמם אינם משרתים בקודש; איך מתיישבים שני הדברים? אלא היא הנותנת: מכיוון שהלוויים רק עזרו לכוהנים, שהם יוכלו להיות משרתי עליון - לא הרגישו את עצמם 'מציאות' כלל, אפילו לא מציאות דקדושה (משרתים בקודש); דווקא התבטלות מוחלטת זו מביאה לדבקות אמיתית בקב"ה.

(ליקוטי שיחות כרך כח, עמ' 115)

כל חלב יצהר... אשר יתנו לה' (יח,ב)

והוא הדין בכל דבר שהוא לשם הא"ל הטוב, שיהיה מן הנאה והטוב... וכן הוא אומר כל חלב לה' (רמב"ם סוף הלכות איסורי מזבח)

כשהתעוררה שאלת סדר הלימודים בישיבות ובתי-הספר הדתיים בארצות-הברית, עמד אדמו"ר הרי"צ על כך שלימודי הקודש יתקיימו בבוקר, שאז הראש צלול, ואילו לימודי החול יתקיימו אחר הצהריים. וטעמו ונימוקו עמו: את הזמן המוכרח והמשוכח, שהוא בחינת 'חלב', יש להקדיש לגבוה.

(ליקוטי שיחות כרך ב עמ' 326)

להתפעל מהעובדה שיש משהו שאינו רוצה לשמוע דבריו, או אפילו לועג ממנו - כפסק הדין בהלכה הראשונה בשולחן ערוך (בהגהות הרמ"א, שמביא מדברי הטור): "לא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו!"

האמת היא שגם מי שלועג ואינו רוצה לשמוע - הרי נשמתו שומעת את הדברים הנאמרים (ובמכלל - שכן וקל-יחומר מההוראה הידועה³⁶ אודות אמירת חסידות, שגם מי שאינו מבין עניני השכלה עמוקים, יש תועלת בכך שנשמתו שומעת את הדברים, ועל

שההשגחה העליונה הביאה אותו למקום זה כדי לפעול בהחזקת היהדות.

* * *

ט. בהמשך לאמור לעיל - הרי עד עתה דובר באופן סתום ובלתי מפורש ("מ'האָט גערעדט אויף אַ פּאַרשטעלטן אופן"), ועתה 'צריכים להוסיף ולדבר גלויות ("מ'דאַרף רעדן אָפּן"): כאשר יהודי מגיע ונמצא במקום מסוים, צריך

כאשר עוסקים בהחזקת היהדות בכל התוקף, בכוחו ובשליחותו של הרבי, בודאי שסוף סוף מצליחים בזה, שכן דבר ברור הוא שהרבי ינצח

אחת כמה וכמה כשמדברים דברים פשוטים בנוגע לקיום תורה ומצוות, בודאי שנשמתו שומעת, ואדרבה: עצם העובדה שלועג מוכיחה שהדברים פגעו בו ("עס האָט אים אָנגערירט"), אלא שלעת-עתה התגובה שלו היא באופן של לעג, ובודאי שסוף סוף יפעלו הדברים את פעולתם ("עס וועט אים דערנעמען"). - צריכים להשתדל אפוא שלא להתפעל מהמלעיגים, ולמלא את השליחות של חיזוק והפצת היהדות.

י. צריכים לזכור את המסירת-נפש על החזקת היהדות שהיתה ברוסיה!

באותה³⁷ תקופה קרא כ"ק מו"ח אדמו"ר עשרה מהחסידים, ועשה עמם כריתת-ברית על העבודה בהרצת התורה והחזקת היהדות, מבלי להתפעל משום דבר, עד כדי מסירת-נפש בפועל ממש!

- נמצאים כאן אחרים מאותם עשרה חסידים, ולכן אינני מזכיר שמות, שכן, גם ללא הזכרת שמות נעשה כבר אצלם רגש של ישות...

לידע שההשגחה העליונה הביאה אותו למקום זה כדי לפעול בהחזקת היהדות, ליצור קשר עם היהודים הנמצאים במקום זה, ולקרבתם ליהדות.

(כ"ק אדמו"ר פנה לאחד המסובים³⁵ ואמר לו:) כיוון שהגיעו לכאן שתי אניות עם יהודים, עליכם לדעת ששתי האניות נמסרו לרשותכם, כדי שתשתדלו ליצור קשר עם יהודים אלה, לדבר עימם אודות עניני יהדות, ולקרבתם ליהדות! (והוסיף:) באם הנכם מתביישים - תאמרו את הדברים בשמי: אמרו להם שיש יהודי אחד ששמו... (כ"ק אדמו"ר אמר את שמו הקדוש), שאינו מדבר אנגלית רהוטה, ומדבר במבטא כבד מאד ("מיט אַ מורא'דיקן אַקצענט"), כך, שמביינים את דבריו רק למחצה או לרביע, ומדבר דברים כאלה שאינם מתאימים למקובל באמריקה... יכולים אתם לדבר בשמי, ויפעלו הדברים פעולתם.

צריכים לדבר עם יהודים אודות עניני יהדות, הנחת תפילין, שמירת שבת וכיוצא בזה, ולא

(35) כנראה הכוונה למר יצחק גיטלזון. - נזכר במכתב ד' מנ"א שנה זו: "עתה הוא מלח על אחת האניות של א"י... גם ה' נוכח בהתוועדות חג השבועות. כן מסרתי על-ידו מכתב לחבריו באניתו*" (המור"ל). (* נדפס באג"ק ח"ד ע' שי).

(36) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג ע' של (נעתק ב"היום יום" כד אדר א).

(37) ראה סה"ש תרפ"ד ע' 55 הערה 20. וש"נ.

כאשר³⁸ הרבי בשעתו עשה כריתת-ברית על הרבצת התורה והחזקת היהדות, היה זה באופן הקשור ונוגע בכחינת היחידה שבנפש - הן בנוגע ליחידה של הרבי, והן בנוגע ליחידה של אלה שעמם עשה הרבי הכריתת-ברית (גם אם הם בעצמם לא ידעו זאת). וכיוון שבחינת היחידה היא למעלה מהגבלות, הרי, גם הכריתת-ברית שמצד היחידה היא באופן שאין בה הגבלות, ובמילא, הכריתת-ברית היא לא רק בנוגע למדינה ההיא אלא גם בנוגע לכל שאר המדינות שבעולם, לא רק בזמן ההוא אלא גם עכשיו, ולא רק עם אלה שהיו נוכחים במעמד ההוא אלא גם עם אלה שלא היו אז, גם עמם עשה הרבי כריתת-ברית מצד בחינת היחידה שבנפש!

החילוק הוא רק שבמדינה ההיא היה צורך במסירת נפש בפועל ממש בשביל לעסוק בחיזוק היהדות והרבצת התורה, ואילו עכשיו, במדינות הרווחה, במצב של חירות, ה"מסירת נפש" הנדרשת אינה אלא שלא לפחד מפני המלעיגים שיאמרו עליו שאינו אדם מודרני או אפילו "בטלן"!!!

[כ"ק אדמו"ר פנה לאחד המסוכים ואמר לו: יכול אתה להסיר העניבה... אין צורך להקפיד כל כך להראות מסודר בגשמיות. - מסופר אודות החסיד ר' מיכאל³⁹, שפעם ראה את אחד האורחים - שהגיעו לליובאוויטש מה"קאָלאָניעס" (מושבות של יהודים עובדי אדמה) - מחפשי... מברשת לצחצח את מנעליו בערב שבת אחר חצות, ושאלו: "מה העבודה הזאת לכם", והשיבו, שרוצה לצחצח את הנעלים לכבוד שבת, נענה ר' מיכאל ואמר: כאן מצחצחים

את הראש, ולא את הנעלים ("דאָ פּוצט מען די קאָפּ, ניט די שיך")!...].

וכיוון שכן, צריך כל אחד ואחד למלא את השליחות של הרבי - לעסוק בהחזקת היהדות במקום שנמצא בו בהשגחה פרטית - בכל התוקף, מבלי להתפעל משום דבר, ובודאי שלא לחשוב אודות עזיבת המקום (כל זמן שלא השלים עבודתו בהחזקת היהדות, שאז צריך לילך למקום אחר כדי לפעול גם שם בהחזקת היהדות), בידעו שהרבי עשה עמו כריתת-ברית על עבודה זו!

א. וכאשר עוסקים בהחזקת היהדות בכל התוקף, בכוחו ובשליחותו של הרבי, בודאי שסוף סוף מצליחים בזה, שכן, דבר ברור הוא שהרבי ינצח ("דער רבי וועט אויספירן").

ועל דרך זה בנוגע לכל הברכות שהרבי העניק בנוגע לבני חיי ומזונא רויחא - הרי גם אם לעת-עתה לא נתקיימו עדיין ברכות אלה, צריכים להיות בטוחים שסוף סוף בודאי יתקיימו הברכות במילואן, הן בנוגע לבני, בנים זכרים חסידים וכפי שהיה נוהג אדמו"ר האמצעי לברך שיהיו בנים זכרים חסידים⁴⁰, הן בנוגע לחי, אריכות ימים ושנים טובות, והן בנוגע למזונא רויחא, פרנסה בהרחבה. (וסיים כ"ק אדמו"ר): כשהרבי מעניק ברכה - בודאי שתתקיים בפועל, ואף-על-פי-כן, חיזוק ותוספת-כוח בזה לא יכול להזיק, ובכלל, ברכתו של יהודי לא יכולה להזיק, ולכן, ברצוני לבקש שכל הרוצה יברך שהברכות שהרבי בירך אותי, יתקיימו בפועל. (כל הקהל הכריז - בהתרגשות גדולה - "אמן").

(38) בהמשך הענין נזכר מאדו"ל (קה"ר פ"ז, א (ב)) "הלך הקב"ה מהלך ת"ק שנה לקנות לו שם" - חסר המשך הדברים (המו"ל).

(39) בלינער - ראה אודותו - סה"ש תורת שלום ע' 39 הערה 2. וש"נ.

(40) ראה גם ת"מ ח"א ע' 60.

אסמכתא למבצע מזוזה

בשנת תשל"ו הזכיר הרבי, דרבן והפציר בנושא 'מבצע מזוזה' (בתוכני שאר המבצעים). אחד האישים פנה לרבי בשאלה, מדוע אין הרבי מזכיר את הנאמר בתרגום יונתן-בן-עוזיאל לפסוק (שופטים כ, ה) "מי האיש אשר בנה בית-חדש ולא חנכו גו'" - "מאן גברא די בנא ביתא חדתא ולא קבע ביה מזוותא לשכללותיה .. דלמא יגרום ליה חובא...".

במכתב המענה מתייחס הרבי ללועגים ומחפשים טענות על ה'מבצעים', ומשיב על השאלה.

להלן צילום המכתב במלואו בפרסום ראשון:

נ.ב.

ת"ח על ההערות - ההארות בעניני מזוזה ותוקפה וכו', ובפרט שלענ"ד [=שלעניות דעת]

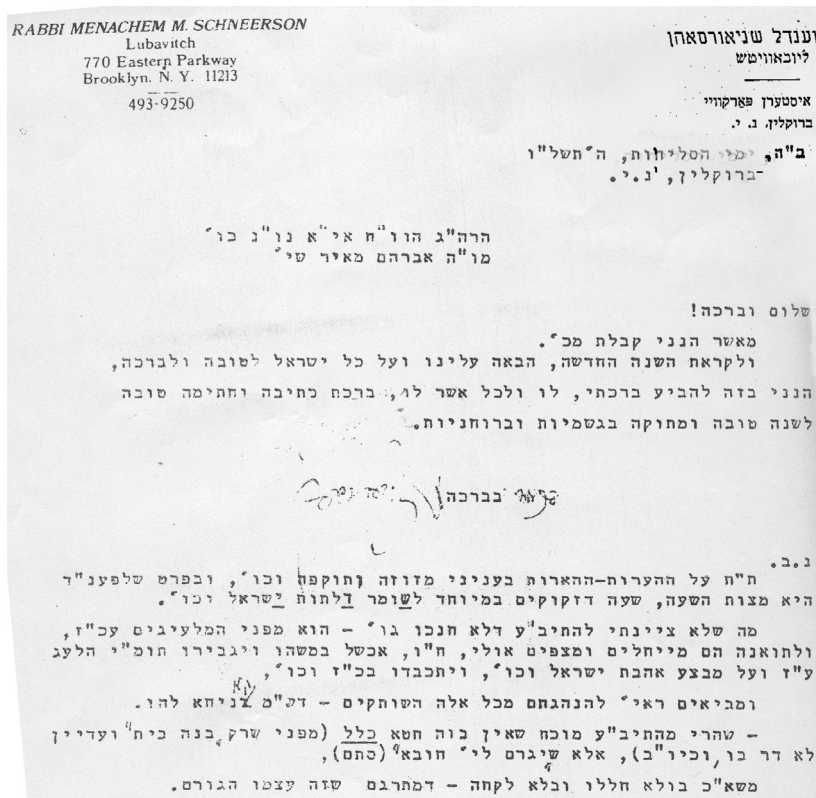
היא מצוות השעה, שעה דזקוקים במיוחד לשומר דלתות ישראל וכו'.

מה שלא ציינתי להתיב"ע [=להתרגום יונתן בן עוזיאל] דלא חנכו גו' - הוא מפני המלעיגים עכ"ז [=על כל זה], ולתואנה הם מייחלים ומצפים אולי, ח"ו, אכשל במשהו ויגבירו תומ"י [=תיכף ומיד] הלעג ע"ז [=על זה] ועל מבצע אהבת ישראל וכו', ויתכבדו בכ"ז [=בכל זה] וכו',

ומביאים ראיה להנהגתם מכל אלו השותקים - דש"מ [=דשמע מינא] דקא יניחא להו.

שהרי מהתיב"ע מוכח שאין בזה חטא כלל (מפני שרק בנה בית ועדיין לא דר בו וכו"ב), אלא שיגרם לי חובא (סתם),

משא"כ בולא חללו ובלא לקחה - דמתרגם שזה עצמו הגורם.

אין לדחות עוד את הקץ!

עד כמה יש לחכות לבירור כל הניצוצות!?

...ביום ההילולא ד"ויהי בארבעים שנה", מראים באצבע ואומרים זה: הנה החסידים של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר ביום זה מלאו ארבעים שנה להילולא שלו, ארבעים שנה שעולה למעלה בעילוי אחר עילוי, וביחד עם זה, יורד ונמשך למטה מטה ("פועל ישועות בקרב הארץ"), כאמור, שהולך וניתוסף בריבוי מופלג בגילוי פנימיות התורה - "והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר" - כפי שנתגלתה בתורת חסידות חב"ד ועד לאופן הפצת המעיינות חוצה, כולל גם הבירור והזיכור והצירוף דכל עניני העולם (חוצה) שגם הם "יזהירו כוזהר הרקיע", עד שמסיימים כבר ה"פכים קטנים" דעבודת הבירורים.

ולמעשה, שהלשון "פכים קטנים" נאמר בנוגע ליעקב, שכבר אז נשאר רק "פכים קטנים", וכבר אז התגברו על הקשיים, שגם במצב שהיה צורך להיאבק עם שרו של עשוי, נצחו יעקב, ולא עוד אלא שעשוי ביקש מיעקב "נסעה ונלכה ואלך לנגדך", שיבואו יחד להר שעיר, ותהיה כבר השלימות ד"והיתה לה' המלוכה" (כסיום הכתוב "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשוי והייתה לה' המלוכה"), אלא שיעקב "הרחיב לו הדרך", כיוון שרצה שתהיה עבודת הבירורים בשלימות; אבל לאחרי "מעשינו ועבודתינו" במשך כל הדורות (מזמנו של יעקב עד לימינו אלה) - בוודאי נסתיימה כבר עבודת הבירורים בשלימות. במשך הדורות היו כמה צדיקים, אשר ביודעם גדול צער הגלות - "שכינתא בגלותא", חב"דניק בגלותא, וסתם יהודי בגלותא - רצו לדחוק את הקץ, וגילו להם מלמעלה שאם ידחקו את הקץ יישארו ריבוי ניצוצות שלא נתבררו עדיין (מפני קוצר הזמן), ועל-ידי זה פעלו לדחות את הקץ לזמן מאוחר יותר וכו'. אמנם בימינו אלה, בוודאי נשלם כבר הבירור דכל הניצוצות, שכן לאחרי אריכות הגלות יותר מ-1900 שנה, טוענים בני-ישראל: "עד כמה יש לחכות"... עד כמה היא המידה, לומר שעדיין נשאר ניצוץ שלא נתברר... - דבר מושלל לגמרי! בוודאי נתבררו כבר כל הניצוצות מבלי שיחסר חס ושלום אפילו ניצוץ אחד ויחיד, וכיוון שכן לא שייך לדחות את הקץ, ותיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה.

(ה'תוועדויות' תש"נ כרך ב, עמ' 231, בלתי מוגה)

לעתיד לבוא תתמלא משאלת קורח

...על-פי הידוע גדול מעלתו של קורח בפנימיות העניינים - שקורח רצה שהלוויים יהיו למעלה מהכוהנים, בדוגמת אופן ההנהגה דלעתיד לבוא, כמבואר בתניא... וזהו "הכוהנים הלוויים" - שמעלת הכוהנים תתבטא בזה שהם לוויים. שעניין זה קשור עם מעלת הגבורות על החסידים, "כמעלת הזהב על הכסף" (תניא שם) - זאת אומרת, שאיפתו של קורח תתגשם בפועל לעתיד לבוא! ומובן, שאצל יהודי כ"ק קורח" - אין תפיסת מקום לעונש דבלועים ושרופים וכו' ביחס לעיקר העניין: ניצחון שיטתו דמעלת הגבורות על החסידים - לעתיד לבוא! ולכן, מבלי הבט על מה שנתבאר לעיל [שיחת ג' תמוז תשמ"ב]. . . שעניינו של קרח הוא להרוס את העניין דאות ה"א שעל-ידה נברא מציאות העולם הזה - הרי כל זה הוא רק בנוגע לעולם הזה, אבל בנוגע לעולם הבא, לעתיד לבוא, תתגלה מעלתו של "קורח" בהתאם לאמיתת עניינו.

(ה'תוועדויות' תשמ"ב כרך ד, עמ' 1788, בלתי מוגה)

כל מוסד שעוסק בדברים טובים זוכה לברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לכל עניין חדש שמוסיפים בעבודתם הקדושה, הלא יחד עם זה מובן כי מהנמנע הוא שכ"ק אדמו"ר שליט"א יוכל לעסוק בכל מאורע כנ"ל בסידור מכתב מיוחד בכל תוכן. מי יתן וירבו חגיגות במוסדותינו... ימצא הזמן לכתיבת מכתבי ברכה לכל אחד ואחד.

"בפרט שנהוג לסדר הרבה חגיגות כנ"ל בי"ב תמוז, אשר אז ההכרח להתחשב גם בזה, שבאם מוסד אחר יקבל מכתב ברכה יוכלו ללמוד 'פשטים' אלה שלא קיבלו.

"ולדוגמא עד כמה שממעטים בכתיבת מכתבים כנ"ל הוא, שגם מרכז הישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש דכאן מקבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א מכתבי ברכה לחגיגותיהם - לא יותר מפעמיים בשנה.

"בטח יספיק הכתוב לעיל להרגיע את רוחכם. "בברכת כל טוב סלה, "הרב ח.מ.א. חדקוב" אגב, בשנת תשמ"ז ('התוועדויות תשמ"ז' כרך א' עמ' 517) העיר הרבי:

מדוע היה קשה כל-כך לבקש ממישהו להכניס נקנן משקה עבור הכנס... קבלת "מברק" לקראת הכנס - הרי זה אצלם דבר הכי חשוב, ואם יתאחר המברק "חס ושלום", מתפרש הדבר אצלם כאי-הכרה בגודל חשיבותו של המאורע (וזאת למרות שהמנהג לשלוח "מברק" לא ראינו אצל רבותינו נשיאנו, ששה דורות של נשיאי חב"ד) בעוד שהמנהג דלקיחת משקה (עבור מסיבה והתוועדות וכיצא בזה) הרי זה מנהג החסידים...

קבלת "מברק" לקראת הכנס - הרי זה אצלם דבר הכי חשוב, ואם יתאחר המברק "חס ושלום", מתפרש הדבר אצלם כאי-הכרה בגודל חשיבותו של המאורע (וזאת למרות שהמנהג לשלוח "מברק" לא ראינו אצל רבותינו נשיאנו, ששה דורות של נשיאי חב"ד) בעוד שהמנהג דלקיחת משקה (עבור מסיבה והתוועדות וכיצא בזה) הרי זה מנהג החסידים...

'שהחיינו' על המשך תער"ב

בשנת תשל"ז, כשהופיע המשך "בשעה שהקדימו תער"ב", שיגר הרבי כרך אחד לגה"ה הרב יעקב לנדא זצ"ל. כאשר השליח להבאת הספר (הרבי"ש) מסר לו את הספר, קם הגר"י ממקומו ואמר: הרבי יודע שזה - ההוצאה-לאור של התער"ב - נוגע לי בנפש, אברך בלא שם ומלכות "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה".

תשל"ב ('אגרות קודש' כרך ז"ך עמ' שמח-שנ), אל ר' זלמן יפה (ע"ה) מאנגליה. נקודת המכתב: לא ללחוץ על אחרים לבקר את הרבי ואי התועלת שבדבר.

מברק ברכה או לקיחת משקה

בר' תשרי תשכ"ו כותב הרב חודקוב לרב אפרים וולף ('ימי תמימים' כרך ג' עמ' 320): "במענה למכתבו מ"ה אלול בדבר הכינוס של תלמידי תומכי-תמימים-ליובאוויטש בח"י אלול |הכנס הראשון של כל תלמידי ישיבות תות"ל בכל מקום שהם", שהתקיים ביום ח"י אלול תשכ"ה בכפר חב"ד - ראה 'ימי תמימים' שם עמ' 302-303 -

"לפלא שהחליט שבאם לא יקבל מענה עד זמן קבוע יבוא לידי מסקנה כזו וכזו וכו', כי אף שמאזיה טעם שהוא אינו מגיע מכ"ק אדמו"ר שליט"א מענה מפורש לאיזו שאלה שהיא, הנה ברורה היא מאז דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר משבת בחיבוק ידיים ודאי אינם רואים תוצאות רצויות. ואשר לכן באם כת"ר רואה תועלת מפעולות בנידון הנזכר-לעיל, ודאי הדבר שאין שום מקום להימנע מהן".

ושוב התקיים בי"ב תמוז תשכ"ו אירוע של חנוכת הבית לאולם הישיבה בכפר חב"ד (ראה שם עמ' 369). גם הפעם לא נתקבלה ברכה מכ"ק אדמו"ר, והרב וולף כתב לרב חודקוב ביום ט"ו תמוז ('ימי תמימים' שם עמ' 368) כדלהלן:

"דואגים אנו על משמעות הדבר שלא קיבלנו ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לחנוכת אולם הישיבה בכפר חב"ד, לאחרי שבכל החגיגות של הנחת אבן פינה או חנוכת בית ממוסדותינו קיבלנו ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א ועתה לא נתקבל. "נודה לכבודו אם יואיל בטובו להודיענו בקשר לזה".

התשובה לא איחרה לבוא (נדרפסה שם עמ' 320):

"...במענה למכתבו מט"ו תמוז ותמיהתו על שלא נתקבל מכתב ברכה וכו'. יש לדעת אם אמנם

רועה ישראל

שאלת כתב הניו-יורק טיימס • הוראות מיוחדות לביקורו של הרש"ג בארץ • התייחסות הרב חודקוב לנוהל מכתבי הברכה מאת הרבי לאירועים • ומדוע נמנע הרבי מלציין את דברי תרגום יונתן בן עוזיאל כאסמכתא ל"מבצע מזוזה" - מכתב בפרסום ראשון • לרגל היום הגדול והקדוש ג' תמוז

בסמיכות ל"א ניסן תשל"ב (שנת השבעים להולדת הרבי) נכח בהתוועדות של הרבי עיתונאי יהודי ושמו ישראל שנקר, שעבד ב'ניו-יורק טיימס'. הוא אף זכה להיכנס ל'יחידות'. הרבי שוחח עמו וענה לשאלותיו. בין השאר שאל העיתונאי את הרבי כיצד הוא מגדיר את תפקידו. הרבי השיב (תרגום חופשי מאנגלית): "לגלות אצל כל אחד ואחד את הכוחות הטמונים בו" (מיומנו של אחד התמימים - שלהי ניסן תשל"ב).

שינוי התכניות מגבוה

בו' תמוז תשכ"ו הודיע הרש"ג - חתנא וגיסא דבי נשיאה - לרב אפרים וולף (ימי תמימים' כרך ג' עמ' 365) על כוונתו להגיע לביקור קצר בן יומיים בארץ, בדרכו לדרום-אפריקה, אחרי שהיה קצרה ביוון. הוא ביקש להכין בעבורו מקום במלון כבודה בתל-אביב, וציין:

"בקשר לביקורים שאעשה בארץ: כיום שני, בכפר חב"ד ובלוד. כיום שלישי, בתורת אמת ובשיכון חב"ד ואצל הרב שלמה יוסף זווין שליט"א, ואם יהיה הכרח גם אצל הרה"ג

אונטרמן שליט"א".

יומיים לאחר מכן, בח' תמוז (שם עמ' 366), שיגר הרש"ג מכתב נוסף ובו הוא מודיע:

"לפי ההוראות של כ"ק גיסי אדמו"ר שליט"א עלי להתעכב בארץ-ישראל רק עד יום ד' פ' מטות-מסעי, 13 ביולי, והנסיעה שלי לארץ-ישראל היא עניין פרטי בלבד, להתראות עם אמי תחי'.

"בוזה הנני לבטל את מכתבי שכתבתי לו ביום ו' עש"ק העבר, והנני להדגיש אשר בעת שהותי בארץ-ישראל לא אבקר בשום מקום, רק שעה אחת בכפר חב"ד לראות את הישיבה, וגם אבקר אי"ה את הרב זווין שליט"א, ולא אבקר ישיבת תורת אמת ולא שיכון חב"ד.

"בבקשה לראות אשר ביקורי בארץ-ישראל יהיה בסדר גמור, ולא יהיו אצלי שום רעפארטערס וקארעספאנדנטן [=עיתונאים], וזה על-פי הוראת כ"ק גיסי אדמו"ר שליט"א.

"כפרישת שלום ואיחולים הכי לבכיים אשאר בזה".

לא נחא דעתו של הרש"ג ובי"ב תמוז ("יום הולדת וחג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע") כתב איגרת נוספת (שם עמ' 368):

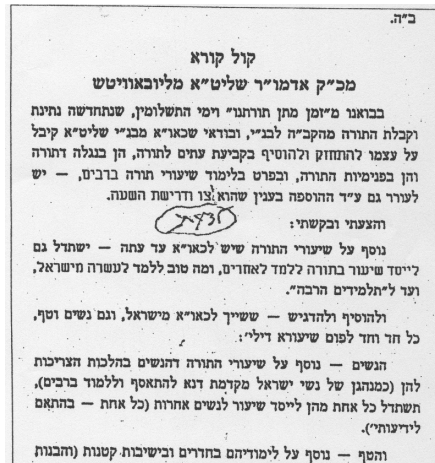
"במענה על מכתבו מיום י' תמוז דנא, הנני בזה להדגיש עוד הפעם שנסיעתי לארץ-ישראל יהיה בלי שום פרסום ולא לתת על-דבר-זה בהעיתונים. "כפי שכתבתי לו במכתבי מיום ח' תמוז דנא, אבקר אי"ה בהישיבה בכפר חב"ד שעה אחת וגם אתראת אי"ה עם הרב זווין שליט"א ולא יותר. "אבקשו עוד הפעם שביאתי לארץ-ישראל יהיה בסוד גמור ולא יגלה לשום איש מזה כי הנסיעה שלי לארץ-ישראל הוא עניין פרטי בלבד לבקר את אמי תחי'.

"בוכותו הקדוש של בעל השמחה והתעוררות רחמים רבים עלינו לפני כסא מרום, נזכה להיות כלים טובים לקבלת הברכה ממעל וקיום ברכותיו הק' בכל עת כי דברי צדיקים חיים וקיימים לעד. "כפרישת שלום ואיחולים הכי לבכיים אשאר בזה.

"ברגשי כבוד ויקר ובברכת התורה, "הרב שמרי' גורארי', חתנא-דבי-נשיאה".

קריאה להוספה בשיעורי תורה

הנה קטע מ'קול קורא' שהרבי ביקש לפרסם לאחר חג-השבועות תש"נ - על הוספה בלימוד ושיעורי תורה, ועליו הגהה בכתב-יד-קורדשו:

התעניינות רשמית בשלום ה"לב שמחה"

אור לי"ד מנחם אב תש"מ קיבל הרב אפרים וולף הוראה-הטלפוני, שאותה רשם למחרת (ימי תמימים כרך ז - באדיבות המערכת): "להתקשר באופן רשמי אל חצר גור ולברר את שלומו של האדמו"ר מגור [בעל 'לב שמחה'] כי כ"ק אדמו"ר שליט"א נתעניין בזה".

למה אין 'בית עלמין' בכפר חב"ד

במכתבו לרב אפרים וולף משנת תשכ"ב מדווח הרה"ח ר' חיים שמריהו גוראריה (ימי תמימים' כרך ג' עמ' 124):

"הייתי על יחידות אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א .. בעניין לעשות בית החיים [=בית העלמין] בכפר חב"ד. ביטל את ההצעה באומרו שכפר חב"ד נוצר בשביל לחיות ולא חסו-שלום כו".

'יחידות' לא בכל זמן

בתחילת חודש ניסן תשכ"ו ביקר בניו-יורק מר דוד טנא, ששימש מנכ"ל משרד השיכון. עסקני חב"ד באה"ק ת"ו פנו למזכירות הרבי בבקשה לאפשר לו "שייכנס ליחידות לכ"ק אדמו"ר שליט"א, כי באפשרותו של הנ"ל לעזור לכפר חב"ד הרבה יותר לאין ערוך מאשר כל גורם אחר... ולכן הננו בבקשה מכם לקבוע לו יחידות אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א לאחד מהימים הקרובים..." (ימי תמימים כרך ג עמ' 347).

בר' ניסן תשכ"ו (שם עמ' 349) שיגר הרב חודקוב מכתב תשובה, ובו נאמר: "הנה כידוע ומפורסם, וכנהוג זה הרבה שנים, אין בחודש זה [=ניסן] יחידות - לבד היחידות לאורחים באסרו חג. ואשר לכן מוכן שאין אפשרות לסדר בזה יוצא מן הכלל".

והרב חודקוב מסיים: "ויבוא הנס והעזר וכו' גם מבלי ביקור הנ"ל". אגב, תשובה ארוכה כתב הרבי בתוכן זהה בשנת